

Історія Української Конституції

Підготував студент
ВДНЗУ УМСА
1група 1курс
Солонець Олександр

План

- Конституція Пилипа Орлика
- Конституція Української Народної Республіки
- Закони про тимчасовий державний устрій України
- Конституції УРСР 1919—1978
- Конституційний процес в Україні 1990—1996
- Політична реформа 2004 року
- Конституція 2010-2014рр.

Конституція Пилипа Орлика

Конституція Пилипа Орлика-
договір гетьмана Війська
Запорозького Пилипа Орлика
Зі старшиною та козацтвом
Війська (від усієї старшини та
козацтва конституцію Орлика
підписав кошовий отаман
Кость Гордієнко), який
визначав права і обов'язки
усіх членів Війська.
Укладений 1710 року.
Затверджений шведським
королем Карлом XII.
Написаний латиною і
староукраїнською.

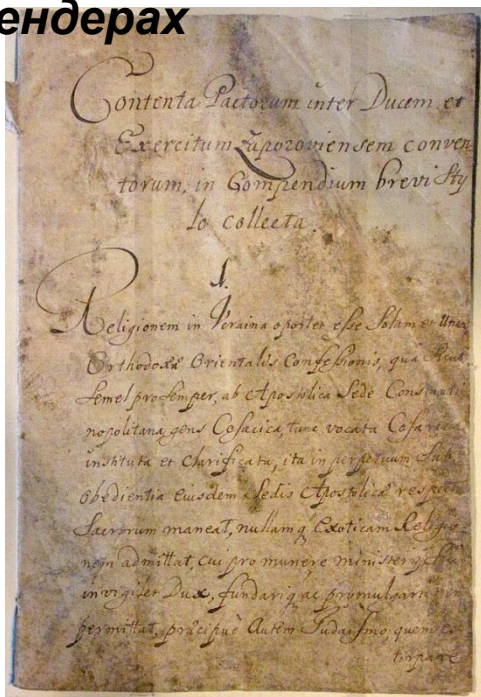
Складається з преамбули та
16 статей. Пам'ятка
української політико-
філософської та
правової думки. За оцінкою
українських істориків є однією
з перших європейських
конституцій нового часу
Чинності не набула, оскільки
була написана в умовах
вигнання.

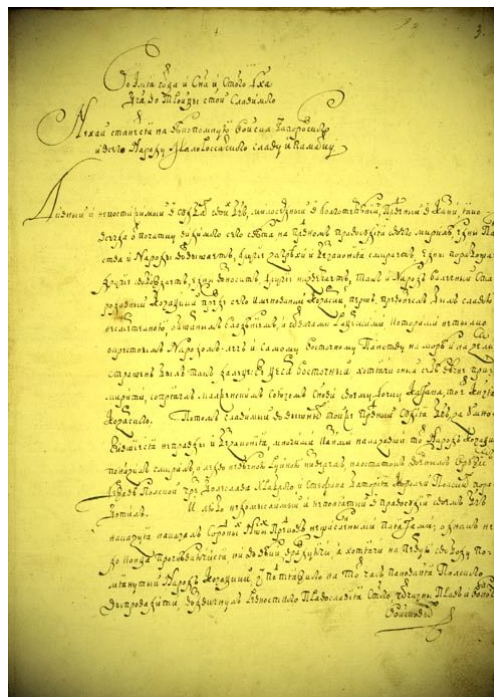
Титульна сторінка конституції
староукраїнською мовою.
Оригінал зберігається в
Російському державному
архіві давніх актів

Повна назва документа:

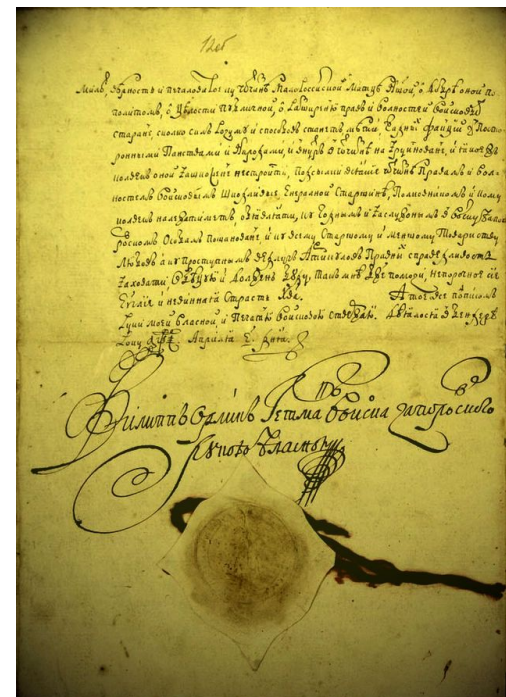
Договори і Постановлення Прав і вольностей Війська Запорозького між Ясновельможним паном Пилипом Орликом, новообраним гетьманом Війська Запорозького, і між генеральною старшиною, полковниками, а також названим Військом Запорозьким, що за давнім звичаєм і за військовими правилами утверджені обома сторонами вільним голосуванням і Ясновельможного гетьмана урочистою присягою **підтверджені року від Різдва Христового 1710, Квітня 5, в Бендерах**

Перша сторінка конституції латиною. Оригінал зберігається в Національному архіві Швеції.

Перша сторінка конституції староукраїнською мовою.

Остання сторінка україномовного оригіналу Конституції Пилипа Орлика, що зберігається у РДАДА (м. Москва) з оригінальним підписом Пилипа Орлика та печаткою Війська Запорозького

Конституція Української Народної Республіки

Конституція Української Народної Республіки (Статут про державний устрій, права і вільності УНР)
— основний закон УНР, прийнятий Центральною Радою 29 квітня 1918 року, в останній день існування Центральної Ради

Конституція УНР складається з 83 статей, які об'єднані у 8 розділів:

Розділ I. Загальні постанови.

Розділ II. Права громадян України.

Розділ III. Органи влади Української Народної Республіки.

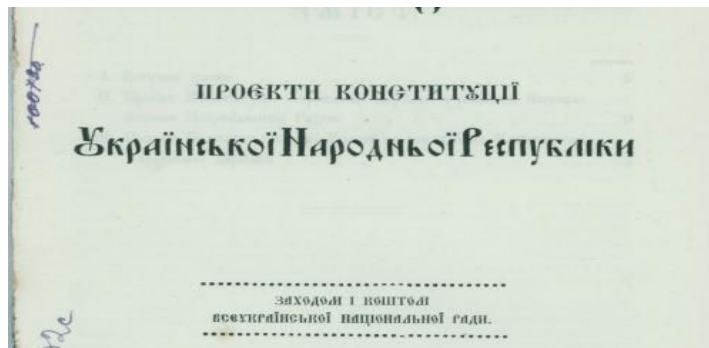
Розділ IV. Всенародні Збори Української Народної Республіки.

Розділ V. Про Раду Народних Міністрів Української Народної Республіки.

Розділ VI. Суд Української Народної Республіки.

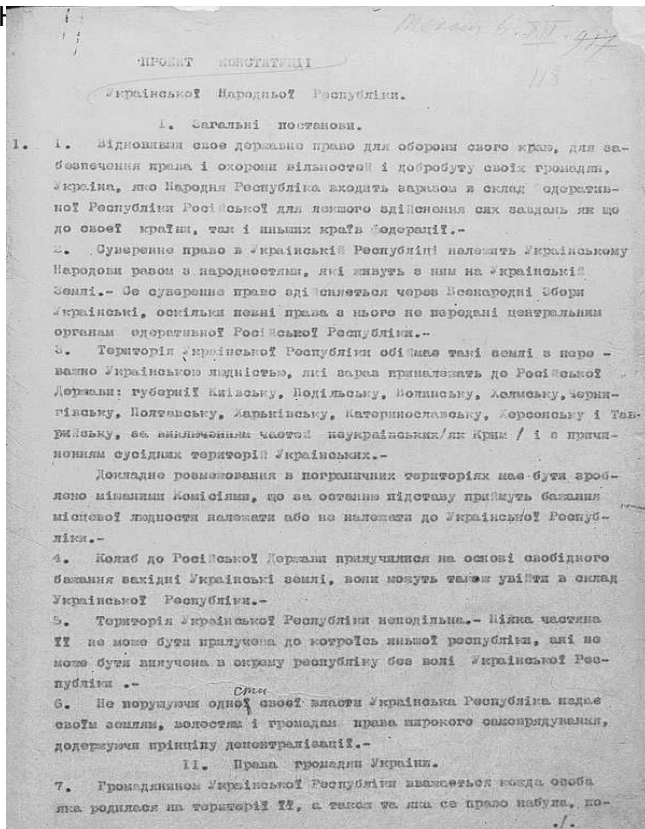
Розділ VII. Національні союзи.

Розділ VIII. Про часове припинення громадянських свобод.

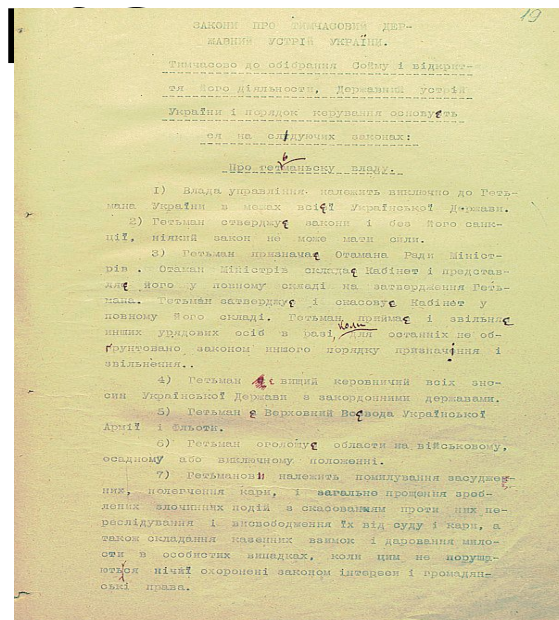

I. Загальні постанови

1. Відновивши своє державне право, яко Українська Народня Республіка, Україна для кращої оборони свого краю, для певнішого забезпечення права і охорони вільностей, культури і добробуту своїх громадян, проголосила себе і нині єсть державою суверенною, самостійною і ні від кого не залежною.
2. Суверенне право в Українській Народній Республіці належить народові України, себто громадянам Української Народньої Республіки всім разом.
3. Се своє суверенне право народ здійснює через Всенародні Збори України.
4. Територія Української Народньої Республіки неподільна, і без згоди Всенародніх Зборів 2/3 голосів присутніх членів не може відбутись ніяка зміна в границях Республіки або в правнодержавних відносинах якоїсь території до Республіки.
5. Не порушуючи єдиної своєї власти. Українська Народня Республіка надає своїм землям, волостям і громадам права широкого самоврядування, додержуючи принципі децентралізації.
6. Народ України має право на впорядкування своїх культурних прав в національних союзах.

Закони про тимчасовий державний устрій України

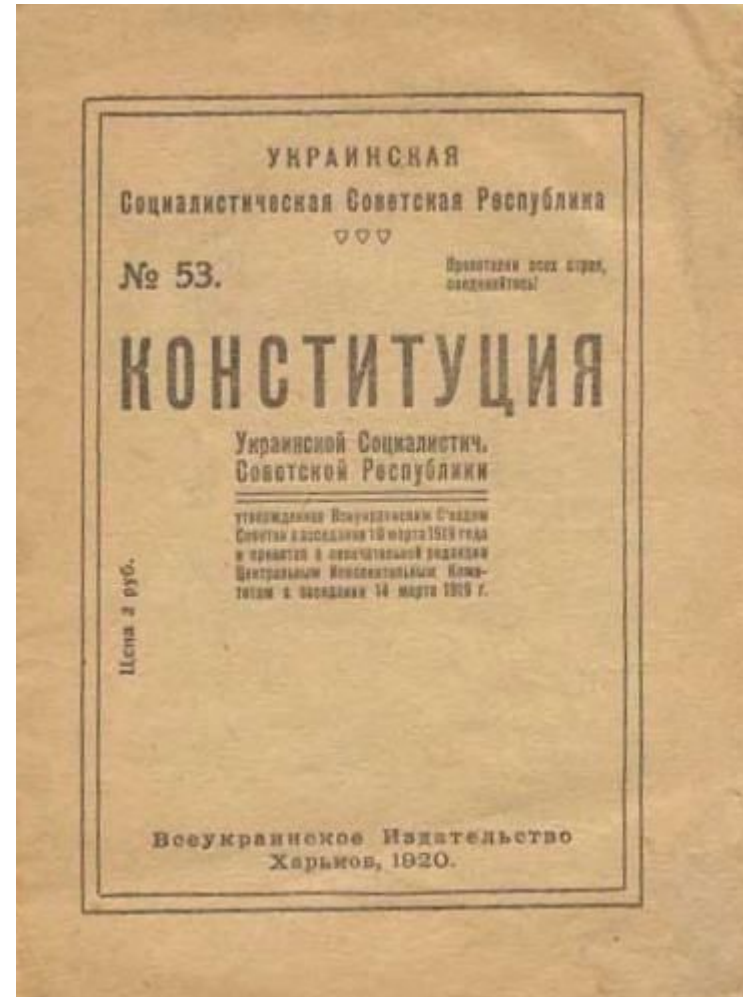
Закони про тимчасовий державний устрій України — другий офіційний документ Української Держави. Виконував роль тимчасової конституції правління за гетьмана Павла Скоропадського. Оприлюднений 29 квітня 1918 року, в день скинення ним Центральної Ради. Складався з 44 статей, згрупованих у 7 розділів:

1. Про Гетьманську владу (Статті 1 — 8)
2. Про Віру (Статті 9 - 10)
3. Права і обов'язки Українських Козаків і Громадян (Статті 11 - 22)
4. Про закони (Статті 23 — 33)
5. Про Раду Міністрів і про Міністрів (Статті 34 — 37)
6. Про Фінансову Раду (Статті 38 — 41)
7. Про Генеральний Суд (Статті 42 — 44)

Конституції УРСР 1919—1978

Конституція 1919р

6 березня 1919 року у Харкові почав роботу III Всеукраїнський з'їзд Рад. На ранковому засіданні 10 березня було розглянуто і затверджено проект першої Конституції Радянської України. В обговоренні взяли участь представники трьох найбільших фракцій: більшовиків, боротьбистів і лівих есерів. Боротьбисти та ліві есери намагалися змінити характер Конституції в напрямку більшої демократичності: пропонували замінити статтю про диктатуру пролетаріату; статтю 21 п. а), де встановлювалося, що особи, які використовують найману працю з метою отримання прибутку, позбавляються виборчого права. Проте дані пропозиції були відхилені найбільшою на з'їзді більшовицькою фракцією.

Конституція 1924 року

Конституція Української СРР 1925[1] склалася на основі тих змін у державному будівництві, в політичному та економічному житті УСРР, які відбулися в період з 1919 по 1924 рік, на базі першої конституції — Конституції СРСР 1919 року, на відбитих в ній принципах пролетарського інтернаціоналізму і соціалістичного демократизму. Конституція 1924 року, як і всі прийняті раніше радянські конституції, породжена в одних і тих же історичних умовах перехідного від капіталізму до соціалізму періоду. Як перша, так і друга конституція СРСР являли собою конституції диктатури пролетаріату, конституції соціалістичного типу. В цьому і полягає причина наступності основних і вирішальних принципів, а також окремих положень у перших двох конституціях радянської України. Конституція 1924 року, як і перша Конституція УСРР, законодавчо закріпила принципи диктатури пролетаріату і республіку Рад як державну форму цієї диктатури. Ст. 1 Конституції гласила:

«Українська республіка є соціалістичною державою робітників і селян. Вся влада в межах Української Соціалістичної Радянської Республіки належить Радам робітничих, селянських і червоноармійських депутатів».

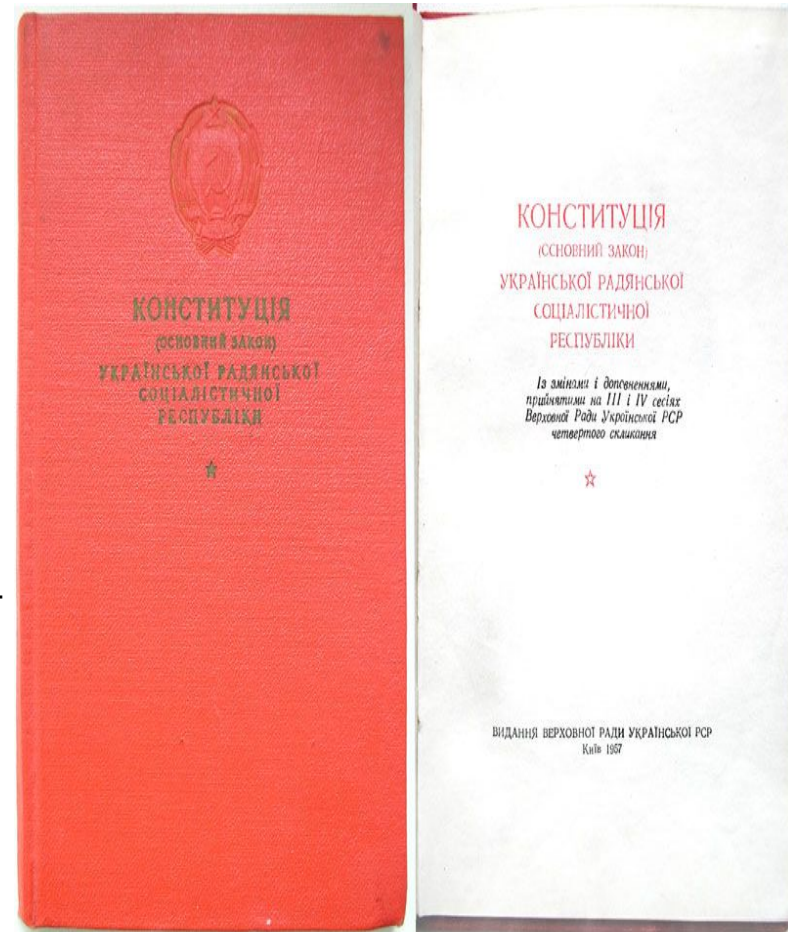
Конституція 1937 року

1 січня 1937 року був опублікований для всенародного обговорення проект нової Конституції УРСР.

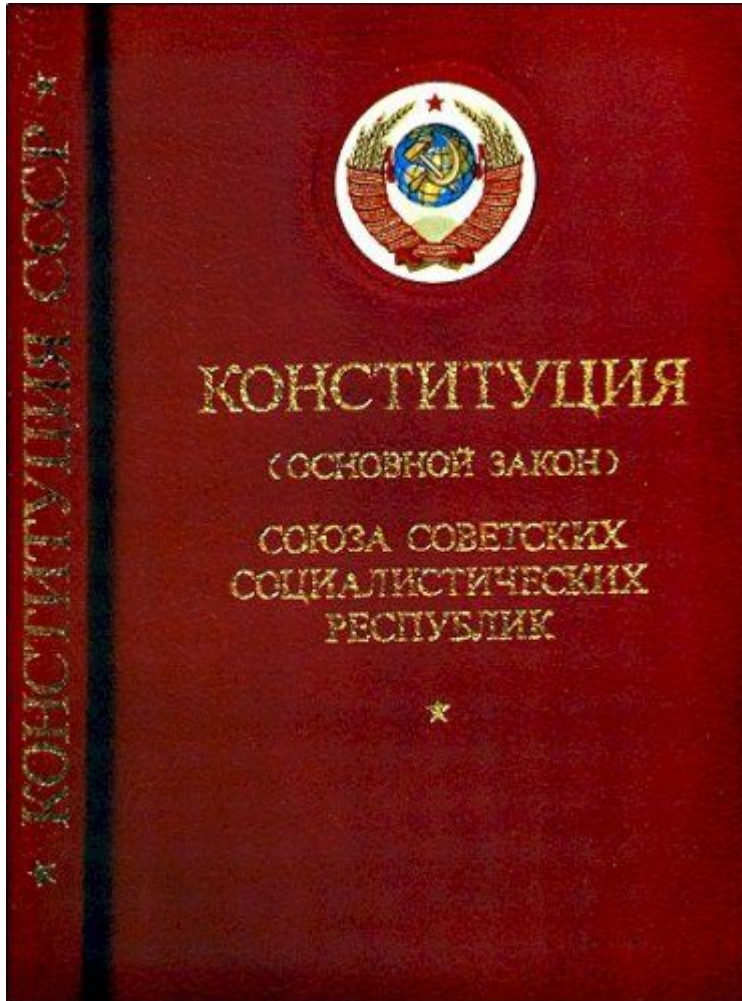
25 січня 1937 року в Києві відкрився Надзвичайний XIV з'їзд Рад. На порядку денному з'їзду було лише одне питання — «Про проект Конституції».

30 січня 1937 року Конституція була прийнята[2]. Вона складалася з 146 статей, які було об'єднано в 13 розділів:

1. суспільний устрій
2. державний устрій
3. найвищі органи державної влади УРСР
4. органи державного управління УРСР
5. найвищі органи державної влади Молдавської Автономної РСР
6. органи державного управління Молдавської Автономної РСР
7. місцеві органи державної влади
8. бюджет УРСР
9. суд і прокуратура
10. основні права і обов'язки громадян
11. виборча система
12. герб, прапор, столиця
13. порядок зміни Конституції

Конституція 1978 року

Четверту Конституцію УРСР прийнято 20 квітня 1978 року позачерговою сесією Верховної Ради республіки. Її текст розробила комісія на чолі з В. В. Щербицьким відповідно до Конституції СРСР 1977 року, «яка відобразила новий стан розвитку Радянської держави — побудову в СРСР розвинутого соціалістичного суспільства і стала політико-правовою основою конституцій усіх соціалістичних республік»

Конституційний процес в Україні 1990–1996

- Перший проект Конституції, розроблений робочою групою Л. П. Юзькова, зазнав редакційних змін від 29

січня 1992 року і привернув серйозну увагу як вітчизняних, так і зарубіжних спеціалістів. Його обговорення проводилися 3–5 березня 1992 року на міжнародному семінарі у Празі, 3–5 липня в Києві на симпозіумі «Конституція незалежної України», а також на численних «круглих столах». Цей проект після відповідних доповнень та численних експертиз 5 червня 1992 року був ухвалений Конституційною комісією і винесений на розгляд Верховної Ради України. 1 липня 1992 року Верховна Рада України ухвалила постанову про винесення розробленого Конституційною комісією проекту Конституції України до 1 листопада 1992 року на всенародне обговорення.

Утім, перший проект Конституції України, як і наступні конституційні проекти, не був реалізований внаслідок перманентних протистоянь між Президентом України та Верховною Радою України на фоні тривалої соціально-економічної кризи в Україні.

- Вже 20 березня проект Конституції України був поданий на спеціальне засідання парламенту. Співголови Конституційної комісії Л. Кучма та О. Мороз, попри різницю поглядів і оцінок проекту, були однакові в прагненні якнайшвидшого прийняття Основного Закону.

Уже 2 квітня 1996 року Верховна Рада України винесла питання про проект Конституції України до порядку денного пленарних засідань, а 17 квітня розпочався його розгляд. У парламенті над проектом спочатку працювала міжфракційна ініціативна група, а з 5 травня 1996 року — створена на її основі Тимчасова спеціальна комісія з доопрацювання проекту Конституції України на чолі з народним депутатом України М. Д. Сиротою.

- Було також вирішено вести роботу в режимі одного засідання до прийняття нової Конституції України. 28 червня 1996 року о 9 год 18 хв після 24 годин безперервної праці Верховна Рада України прийняла і ввела в дію Конституцію України («за» проголосували 315 народних депутатів). Після прийняття Конституції України Президент скасував свій указ про проведення всеукраїнського референдум.
- Одночасно Закон України «Про прийняття Конституції України та введення її в дію» від 28 червня 1996 року засвідчив втрату чинності Конституцією (Основним Законом) України від 20 квітня 1978 року з наступними змінами та доповненнями та Конституційним договором між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні у зв'язку з прийняттям Конституції України.

Поштова марка України, присвячена Конституції

Політична реформа 2004 року

Закон України № 2222-IV «Про внесення змін до Конституції України»[10] та (в пакеті до нього) про внесення змін до закону про вибори Президента (останні дозволили провести переголосування 2-го туру виборів Президента). Того ж дня Президент України Леонід Кучма підписав ці документи. Закон на основі проекту Симоненка—Медведчука про зміни до Конституції (про політичну реформу) передбачав перехід від президентсько-парламентської до парламентсько-президентської форми правління, формування уряду коаліцією депутатських фракцій, подовження терміну повноважень Верховної Ради до 5 років. Згідно з прикінцевими та перехідними положеннями закону, він мав набрати чинності з 1 вересня 2005 року в разі, якби на той час були ухвалені зміни до Конституції стосовно реформування системи місцевого самоврядування (законопроект 3207-1). Позаяк до 1 січня 2006 року ці зміни не були ухвалені, то (згідно з прикінцевими та перехідними положеннями) закон набув чинності самостійно з 1 січня 2006 року.

2010 рік

- 30 вересня 2010 року Конституційний Суд України скасував[11] дію конституційних реформ, що були прийняті в 2004 році. З цієї дати знову діяла Конституція 1996 року.
- В «Окремій думці» до вказанного рішення Конституційного Суду — судді В. І. Шишкін та П. Б. Стецюк зазначили, що Конституційний Суд мав право визнати порушення в процедурі прийняття закону № 2222 (Конституційної реформи)

2011 рік

1 лютого 2011 року Верховна Рада України прийняла Закон України № 2952-VI «Про внесення змін до Конституції України щодо проведення чергових виборів народних депутатів України, Президента України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», попередньо схвалений Верховною Радою України 19 листопада 2010 року. Закон набрав чинності 4 лютого 2011 року.

2013 рік

19 вересня 2013 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до статті 98 Конституції України» (щодо повноважень Рахункової палати), попередньо схвалений 20 червня 2013 року.[22][23] Після підписання Президентом України та опублікування 5 жовтня у газеті «Голос України» закон набрав чинності з 6 жовтня 2013 року

2014 рік

21 лютого 2014 року Верховна Рада України без рішення профільного комітету і без висновку Конституційного Суду прийняла закон № 742-VII «Про відновлення дії окремих положень Конституції України»

A blue book with the title 'Конституція України' (Constitution of Ukraine) is centered in the image. The book is placed on a fabric background that features the colors of the Ukrainian national flag: blue and yellow. The fabric is draped and folded, creating a textured, layered effect around the book. The lighting is soft, highlighting the texture of the book cover and the fabric.

КОНСТИТУЦІЯ
УКРАЇНИ